

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt mandag den 4. november 2024

Sag BS-9045/2024-HJR

Skatteministeriet
(advokat Mattias Chor)

mod

A
(advokat René Bjerre)

I tidligere instanser er truffet afgørelse af Retten i Holstebro den 16. januar 2024 (BS-1411/2022-HOL) og af Vestre Landsrets 14. afdeling den 6. februar 2024 (BS-3039/2024-VLR).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Kurt Rasmussen, Lars Apostoli og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Kærende, Skatteministeriet, har nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ophæves, og at sagen hjemvises til behandling i landsretten i 1. instans.

Indkærede, A, har ikke ønsket at nedlægge en påstand om henvisningsspørgsmålet.

Sagsfremstilling

Den 7. september 2018 traf Skattestyrelsen afgørelse om at forhøje As personlige indkomst med 382.022 kr. i indkomståret 2016 og med 1.760.751 kr. i indkomståret 2017. Skatteforhøjelserne skete på baggrund af en forudgående kontrol af udbetalinger fra Morsø Maskinhandel ApS til A og til andre fysiske og juridiske personer med tilknytning til A.

Landsskatteretten stadfæstede den 14. oktober 2021 Skattestyrelsens afgørelse om forhøjelse af As personlige indkomster for 2016 og 2017.

A anlagde den 13. januar 2022 sag ved Retten i Holstebro med påstand om, at hans skatteansættelse for indkomståret 2016 skal nedsættes med 382.022 kr., og at hans skatteansættelse for 2017 skal nedsættes med 1.760.751 kr. Subsidiært nedlagde han påstand om hjemvisning af skatteansættelserne til fornyet behandling ved Skattestyrelsen.

Skatteministeriet nedlagde påstand om frifindelse, subsidiært at As personlige indkomst for indkomstårene 2016 og 2017 nedsættes med henholdsvis 227.319 kr. og 1.703.919 kr.

Morsø Maskinhandel ApS blev erklæret konkurs den 14. februar 2018, og den 12. februar 2019 anlagde konkursboet sag mod bl.a. A med påstand om tilbagebetaling af en række beløb, der var udbetalt til ham fra Morsø Maskinhandel ApS i 2016 og 2017. Retten i Holstebro afsagde den 14. februar 2022 dom i sagen. Ved dommen blev A dømt til at tilbagebetale de omhandlede beløb til konkursboet, idet retten fandt, at der var tale om ugyldige dispositioner.

Den 15. september 2022 tilbagebetalte A de omhandlede beløb til konkursboet i overensstemmelse med Retten i Holstebros dom af 14. februar 2022.

Den 20. oktober 2023 afsagde Retten i Holstebro kendelse om, at det under denne sag tillades A at inddrage anbringendet om, at hans skatteansættelser skal nedsættes som følge af ugyldighed og tilbagebetaling af beløbene.

Skatteministeriet anmodede herefter om, at sagen blev henvist til behandling ved landsretten i 1. instans, jf. retsplejelovens § 226 stk. 1.

Ved kendelse af 16. januar 2024 henviste Retten i Holstebro sagen til behandling ved landsretten, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1. Begrundelsen lyder bl.a.:

”Skatteministeriet har herefter anmodet om, at sagen henvises til behandling i landsretten. Skatteministeriet har til støtte herfor navnlig gjort gældende, at sagen er den første sag ved domstolene om, hvorvidt der er grundlag for at tillægge selskabsretlig ugyldighed og efterfølgende tilbagebetaling betydning for en statueret skattepligt, at afgørelsen af dette spørgsmål beror på en principiel stillingtagen til det skatteretlige indkomstbegreb i kombination med en vurdering af karakteren og betydningen af selskabsretlig ugyldighed, at sagen rejser spørgsmål om retserhvervelsesprincippet udstrækning, og at sagens afgørelse indebærer en principiel stillingtagen til, om det er en forudsætning for at

tillægge selskabsretlig ugyldighed betydning for en statueret skattepligt, at betingelserne for omgørelse i skatteforvaltningslovens § 29 er opfyldt.

A har bestridt, at der er forskel på ugyldighed af en disposition afhængig af, om ugyldigheden beror på selskabsretlige bestemmelser eller øvrige civilretlige eller offentligretlige bestemmelser, men har ikke i øvrigt haft bemærkninger til spørgsmålet om henvisning af sagen til landsretten.

Efter det af Skatteministeriet anførte finder retten, at sagen rejser principielle spørgsmål om efterfølgende statueret ugyldigheds betydning for en tidligere statueret skattepligt, og at det må antages, at spørgsmålet har generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen.

Retten finder derfor, at betingelserne i retsplejelovens § 226, stk. 1, for henvisning til behandling ved landsretten er opfyldt.”

Vestre Landsret afviste ved kendelse af 6. februar 2024 at behandle sagen som 1. instans og hjemviste sagen til byretten til fortsat behandling. Af landsrettens begrundelse fremgår:

”Efter retsplejelovens § 226, stk. 5, skal landsretten af egen drift påse, at betingelserne for at henvise sagen til behandling ved landsretten i 1. instans er opfyldt, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

Efter retsplejelovens § 226, stk. 1, kan byretten efter anmodning fra en part henvise en sag til behandling ved landsretten, hvis sagen er af principiel karakter og har en generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen eller væsentlig samfundsmæssig rækkevidde i øvrigt.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at der efter omstændighederne vil være tale om en skønspregt vurdering, hvori det navnlig må indgå, om sagen efter sin karakter er egnet til at sikre, at domstolsreformens mål vedrørende Højesterets rolle kan sikres, og dommen derfor bør kunne indbringes for Højesteret som 2. instans uden særlig tilladelse, ligesom det også må tages i betragtning, at retten som alternativ til henvisning kan beslutte, at sagen skal undergives kollegial behandling i byretten.

Landsretten finder på ovennævnte baggrund og efter en samlet vurdering af sagen, at betingelserne for at henvise sagen til landsretten i 1. instans i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1, ikke er opfyldt.

Landsretten ophæver derfor byrettens kendelse og hjemviser sagen til behandling i byretten i 1. instans, jf. retsplejelovens § 226, stk. 5, jf. stk. 1.”

Skatteministeriet kærede den 20. februar 2024 landsrettens kendelse til Højesteret.

Anbringender

Skatteministeriet har anført navnlig, at det er et principielt spørgsmål af generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen, om en berettiget beskatning kan ophæves på grund af en efterfølgende konstatering af, at dispositionerne, der førte til beskatningen, er selskabsretligt ugyldige, og hvor der sker tilbagebetaling som følge heraf. Nærværende sag vil i den forbindelse være den første sag ved domstolene om dette spørgsmål, hvis afgørelse beror på en principiel stillingtagen til det skatteretlige indkomstbegreb i kombination med en vurdering af karakteren og betydningen af selskabsretlig ugyldighed.

Det er et grundlæggende skatteretligt princip, at efterfølgende ændringer af en foretagens disposition ikke tillægges skattemæssig virkning, jf. forudsætningsvis skatteforvaltningslovens § 29. Derudover er det almindeligt antaget, at ”ugyldige dispositioner” ikke er omfattet af omgørelsesreglen, jf. Den juridiske vejledning, afsnit A.A.14.1.6.

Den ugyldighed, som er konstateret ved Retten i Holstebro dom af 14. februar 2022, angår alene civile dispositioner mellem A og de begunstigede personer, og disse dispositioner skal derfor ikke lægges til grund i skattemæssig henseende (med undtagelse af udbetalingerne direkte til A selv).

Hvis den ugyldighed, der er konstateret i nærværende sag, tillægges skatteretlig betydning, vil det indebære en ulovbestemt omgørelsesadgang for maskerede udlodninger samt andre udbetalinger fra et selskab foretaget i en kontrollerende persons interesse. Om dette skal være retsstillingen, er et principielt spørgsmål af generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen.

A har anført navnlig, at han ikke har indvendinger imod, at sagen henvises til landsretten som 1. instans. Sagen kan være af principiel karakter, hvis Skatteministeriets anbringender angående forskel på ugyldighed fastslået på selskabsretligt grundlag og andet grundlag accepteres.

Det bestrides, at der er forskel på ugyldighed, alt efter om ugyldigheden beror på selskabsretlige bestemmelser eller øvrige civile eller offentlige bestemmelser.

Højesterets begrundelse og resultat

Kæremålet angår henvisning til landsretten efter retsplejelovens § 226, stk. 1.

Spørgsmålet i hovedsagen er, om en skatteforhøjelse skal ændres som følge af, at de dispositioner, som har begrundet forhøjelsen, efterfølgende tilsidesættes som selskabsretligt ugyldige, og hvor der sker tilbagebetaling heraf.

Højesteret finder på det foreliggende grundlag, at sagen angår et principielt spørgsmål af vidererækkende betydning, som ikke er afklaret i retspraksis.

Højesteret finder på den baggrund, at sagen har en sådan generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen, at betingelserne i retsplejelovens § 226, stk. 1, for henvisning til behandling ved landsretten er opfyldt.

Højesteret ændrer derfor landsrettens kendelse, således at sagen henvises til behandling ved landsretten i 1. instans.

THI BESTEMMES:

Sagen henvises til behandling ved landsretten i 1. instans.

Ingen af parterne skal betale kæreomkostninger for Højesteret til den anden part.

Kæreafgiften tilbagebetales.